

DEKLARACIJA DĖL LENKŲ TAUTINĖS MAŽUMOS LIETUVOS RESPUBLIKOJE IR LIETUVIŲ TAUTINĖS MAŽUMOS LENKIJOS RESPUBLIKOJE ŠVIETIMO

Mes, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras ir Lenkijos Respublikos nacionalinio švietimo ministras (toliau vadinami – Šalimis),

atsižvelgdami į 1994 m. balandžio 26 d. Vilniuje sudarytos Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutarties nuostatas,

remdamiesi 1998 m. gruodžio 17 d. Vilniuje pasirašyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lenkijos Respublikos Vyriausybės sutartimi dėl bendradarbiavimo kultūros, švietimo ir mokslo srityje

ir

2018 m. lapkričio 22 d. Vilniuje pasirašyta Lietuvos Respublikos ugdymo plėtotės centro ir Lenkijos Respublikos švietimo plėtros centro (lenk. *Ośrodek Rozwoju Edukacji*) deklaracija dėl bendradarbiavimo švietimo srityje

bei atsižvelgdami į lenkų tautinės mažumos Lietuvos Respublikoje ir lietuvių tautinės mažumos Lenkijos Respublikoje švietimo grupės darbo rezultatus,

susitariame:

DEKLARACJA W SPRAWIE OŚWIATY POLSKIEJ MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ W REPUBLICE LITEWSKIEJ I LITEWSKIEJ MNIEJSZOŚCI NARODOWEJ W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

My, Minister Oświaty, Nauki i Sportu Republiki Litewskiej i Minister Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej (zwani dalej Stronami),

opierając się na postanowieniach Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Litewską o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy, sporządzonym w Wilnie dnia 26 kwietnia 1994 r.,

kierując się Umową między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Litewskiej o współpracy w dziedzinach kultury, oświaty i nauki, sporządzonej w Wilnie w dniu 17 grudnia 1998 r. oraz Deklaracją w sprawie współpracy w dziedzinie oświaty Ośrodka Rozwoju Edukacji Rzeczypospolitej Polskiej i Centrum Rozwoju Edukacji w Republice Litewskiej, sporządzonej w Wilnie w dniu 22 listopada 2018 r.

i biorąc pod uwagę dotychczasowe rezultaty pracy Zespołu ds. oświaty polskiej mniejszości narodowej w Republice Litewskiej i litewskiej mniejszości narodowej w Rzeczypospolitej Polskiej,

postanawiamy:

1. Dėl lenkų tautinės mažumos mokinių Lietuvos švietimo sistemoje ir lietuvių tautinės mažumos mokinių Lenkijos švietimo sistemoje švietimo sąlygų	1. Warunki kształcenia uczniów polskiej mniejszości w ramach litewskiego systemu oświaty i przedstawicieli litewskiej mniejszości w ramach polskiego systemu oświaty
<p>1.1. Siekti lenkų tautinės mažumos švietimo kokybės Lietuvoje ir lietuvių tautinės mažumos švietimo kokybės Lenkijoje sistemingos stebėsenos, periodinio rezultatų apibendrinimo ir viešinimo.</p> <p>1.2. Plėtoti Lietuvos ir Lenkijos švietimo sistemų institucijų bendradarbiavimą su savo tautinių mažumų atstovais siekiant tobulinti lietuvių tautinės mažumos Lenkijoje ir lenkų tautinės mažumos Lietuvoje švietimo ugdymo turinį ir sąlygas.</p> <p>1.3. Atlikti galimų, gimtosios lenkų kalbos valstybinio brandos egzamino Lietuvoje organizavimo ir jo rezultatų įskaitymo stojant į aukštąsias mokyklas, būdų analizę.</p> <p>1.4. Stiprinti institucijų, atsakingų už brandos egzaminų organizavimą, bendradarbiavimą siekiant užtikrinti tinkamos terminijos, taisyklingos kalbos ir suprantamų formuluočių vartoseną.</p> <p>1.5. Remiantis abiejų valstybių švietimo sistemų atitinkamų institucijų bendradarbiavimu, suteikti, pagal esamą poreikį, sistemine pagalbą mokykloms, vykdančioms ugdymo programas lenkų kalba Lietuvoje, ir Lenkijos mokykloms, vykdančioms ugdymo programas lietuvių kalba:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ siekti stiprinti pagalbą specialiųjų ugdymosi poreikių vaikams, kurių valstybinė kalba nėra gimtoji. Šalims galima keistis parengta didaktine ir metodine medžiaga, skirta mokytojams ir šioje srityje dirbantiems specialistams;	<p>1.1. Dąžyti do systematycznego monitorowania jakości edukacji polskiej mniejszości narodowej na Litwie oraz jakości edukacji litewskiej mniejszości narodowej w Polsce, okresowego podsumowywania i upowszechniania wyników w tym zakresie.</p> <p>1.2. Rozwijać współpracę litewskich i polskich instytucji oświatowych z przedstawicielami ich mniejszości narodowych w celu poprawy treści i warunków edukacji polskiej mniejszości narodowej na Litwie i litewskiej mniejszości narodowej w Polsce.</p> <p>1.3. Dokonać analizy możliwych sposobów organizacji egzaminu maturalnego z języka polskiego jako ojczystego na poziomie państwowym na Litwie i zaliczenia wyniku egzaminu przy wstępie na uczelnie.</p> <p>1.4. Wzmacniać współpracę instytucji odpowiedzialnych za organizację egzaminów państwowych w celu zapewnienia właściwego użycia terminologii przedmiotowej, poprawności językowej oraz rozumienia sformułowań.</p> <p>1.5. Poprzez współpracę odpowiednich instytucji edukacyjnych z obu państw udzielać, według zapotrzebowania, systemowego wsparcia szkołom realizującym programy nauczania w języku polskim na Litwie i w języku litewskim w Polsce:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ dążyć do wzmocnienia pomocy dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, dla których język państwowy nie jest językiem

<ul style="list-style-type: none"> ➤ siekti įtraukti į pedagogų rengimo centrų ir aukštųjų mokyklų, vykdančių pedagogines studijas, programų tematikas, susijusias su darbu daugiakalbėje ir daugiakultūrinėje aplinkoje; ➤ siekti sudaryti galimybes Lietuvos mokyklų su dėstoma lenkų kalba mokytojams įgyti papildomų kvalifikacijų ankstyvojo vaikų ugdymo, lenkų kalbos ir pedagoginės pagalbos mokiniui srityse; ➤ motyvuoti pedagogus dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo(si) veiklose. <p>1.6. Siekti kuo aukštesnės, lenkų kaip gimtosios tautinės mažumos kalbos Lietuvos mokyklose, ir lietuvių kaip gimtosios tautinės mažumos kalbos Lenkijoje, mokymo kokybės užtikrinant tinkamus vadovėlius ir mokymo priemones bei pritaikant mokymo programas.</p> <p>1.7. Siekti sudaryti teisinės ir finansinės sąlygas ugdyti lietuvių kalbą pagal Lietuvos švietimo ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas stiprinant darželių su mokoma lenkų tautinės mažumos kalba pedagogų kompetencijas, taikant veiksmingas ir šiuolaikiškas kalbų mokymo metodikas.</p>	<p>ojczytym. Strony mogą wymieniać się pomocami dydaktycznymi i metodycznymi, przeznaczonymi dla nauczycieli i specjalistów, pracujących z ww. uczniami;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ dążyć do uwzględniania w ofercie programowej placówek doskonalenia nauczycieli oraz uczelni kształcących nauczycieli zagadnień z zakresu pracy w środowisku wielojęzycznym i wielokulturowym; ➤ dążyć do stworzenia możliwości uzyskania dodatkowych kwalifikacji w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, języka polskiego i terapii pedagogicznej przez nauczycieli szkół z polskim językiem nauczania na Litwie; ➤ motywować kadrę pedagogiczną do doskonalenia zawodowego. <p>1.6. Dążyć do osiągnięcia jak najwyższej jakości nauczania języka polskiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej w szkołach na Litwie i języka litewskiego jako języka ojczystego mniejszości narodowej w szkołach w Polsce poprzez zapewnienie aktualnych podręczników i pomocy dydaktycznych oraz dostosowanie programów nauczania.</p> <p>1.7. Dążyć do stworzenia prawnych i finansowych warunków dla nauki języka litewskiego według programów edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej na Litwie, wzmacniając kompetencje nauczycieli przedszkoli, w których nauczanie odbywa się w języku polskiej mniejszości narodowej, wdrażając skuteczne i nowoczesne metody nauczania języków.</p>
--	--

<p>2. Dėl lenkų kalbos vadovėlių Lietuvos švietimo sistemoje ir lietuvių kalbos vadovėlių Lenkijos švietimo sistemoje</p>	<p>2. Podręczniki do nauki języka polskiego w ramach litewskiego systemu oświaty oraz podręczniki do nauki języka litewskiego w ramach polskiego systemu oświaty</p>
<p>2.1. Sudaryti galimybę centralizuotu būdu aprūpinti mokyklas lenkų dėstoma kalba Lietuvoje gimtosios lenkų kalbos vadovėliais ir lietuvių tautinei mažumai Lenkijoje užtikrinti vadovėlių ir papildomų mokymo priemonių finansavimą.</p> <p>2.1.1. Aprūpinti gimtosios kalbos vadovėliais mokinius, besimokančius pagal pradinio ugdymo programas, lenkų tautinės mažumos Lietuvoje pradinio ugdymo 1–4 klasėse, bei Lenkijos lietuvių tautinei mažumai užtikrinti lietuvių kalbos vadovėlių ir papildomų mokymo priemonių pirmajame ugdymo etape, pradinių mokyklų 1–3 klasėse, finansavimą.</p> <p>2.1.2. Aprūpinti lenkų tautinės mažumos Lietuvoje mokinius gimtosios kalbos vadovėliais 5–10 (I–II gimnazijos klasės) ir 11–12 (III–IV gimnazijos klasės) klasėse, o Lenkijos lietuvių tautinei mažumai finansuoti lietuvių kalbos, istorijos, kultūros ir Lietuvos geografijos vadovėlius bei papildomas mokymo priemones antrame ir trečiame ugdymo etapuose, pradinių ir vidurinių mokyklų 4–8 klasėse.</p> <p>2.1.3. Skatinti Lietuvos ir Lenkijos ekspertų įtakimą į lenkų tautinės mažumos Lietuvoje ir lietuvių tautinės mažumos Lenkijoje gimtosios kalbos vadovėlių rengimą ir adaptavimą.</p>	<p>2.1. Zapewnić możliwość centralnego zaopatrzenia szkół z polskim językiem nauczania na Litwie w podręczniki w języku ojczystym, a w Polsce dofinansowanie podręczników oraz książek pomocniczych przeznaczonych dla litewskiej mniejszości narodowej.</p> <p>2.1.1. Zapewnić podręczniki w języku ojczystym dla uczniów klas 1-4 szkół podstawowych polskiej mniejszości narodowej na Litwie, a w Polsce dofinansowanie podręczników do języka litewskiego na pierwszym etapie edukacyjnym w klasach 1-3 szkoły podstawowej oraz książek pomocniczych.</p> <p>2.1.2. Zapewnić podręczniki w języku ojczystym uczniom klas 5–10 (I-II gimnazjum) i 11–12 (III-IV gimnazjum) szkół polskiej mniejszości narodowej na Litwie, a w Polsce dofinansowanie podręczników oraz książek pomocniczych do nauczania języka litewskiego, historii, kultury i geografii Litwy na drugim i trzecim etapie edukacyjnym, w klasach 4-8 szkoły podstawowej oraz szkołach ponadpodstawowych.</p> <p>2.1.3. Zachęcać do zaangażowania litewskich oraz polskich ekspertów w przygotowywanie i adaptację podręczników w języku ojczystym dla polskiej mniejszości narodowej na Litwie lub litewskiej mniejszości narodowej w Polsce.</p>

<p>2.1.4. Pagal esamas galimybes, finansuoti abiejų valstybių rengiamų, lenkų tautinės mažumos mokiniams Lietuvoje ir lietuvių tautinės mažumos mokiniams Lenkijoje, kitų dalykų vadovėlių adaptavimą, leidybą ir platinimą</p> <p>2.1.5. Remiantis atitinkamų Lietuvos ir Lenkijos įstaigų bendradarbiavimu, organizuoti mokytojams skirtus mokymus siekiant efektyviai taikyti naujus vadovėlius bei mokymo priemones.</p> <p>2.1.6. Atlikti abiejų Šalių švietimo resursų, panaudotinių moksleivių ugdymo procese, analizę ir pasiūlyti galimus prieigos mokykloms, mokytojams ir moksleiviams variantus.</p>	<p>2.1.4. Finansować, w miarę możliwości, adaptację, publikację i dystrybucję podręczników do innych przedmiotów nauczania przygotowanych przez oba kraje dla uczniów mniejszości narodowej polskiej na Litwie i uczniów mniejszości narodowej litewskiej w Polsce.</p> <p>2.1.5. Organizować w ramach współpracy odpowiednich instytucji Litwy i Polski szkolenia dla nauczycieli wdrażające do efektywnego korzystania z nowych podręczników i pomocy dydaktycznych.</p> <p>2.1.6. Dokonać analizy zasobów edukacyjnych obu Stron, które mogłyby zostać wykorzystane w procesie edukacyjnym oraz opracować propozycje dotyczące możliwości dostępu do nich dla szkół, nauczycieli i uczniów.</p>
<p>3. Deklaracijos įgyvendinimas</p>	<p>3. Wdrażanie deklaracji</p>
<p>3.1. Parengti šios deklaracijos įgyvendinimo planą iki 2020 m. kovo 1 d. Šalys deklaruoja ne rečiau nei kartą per metus keistis informacija dėl Deklaracijos įgyvendinimo rezultatų.</p> <p>3.2. Kiekviena Šalis įsipareigoja sukurti Grupę, atsakingą už deklaracijos įgyvendinimo stebėjimą, ir apie tai informuoti kitą Šalį.</p> <p>3.3. Deklaracija sudaroma dviem, lietuvių ir lenkų kalba, vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais. Deklaracija įsigalioja nuo pasirašymo dienos.</p>	<p>3.1. Opracować harmonogram wdrażania deklaracji w terminie do 1 marca 2020 r. Strony nie rzadziej niż raz w roku wymieniają się informacją na temat efektów wdrażania Deklaracji.</p> <p>3.2. Każda ze Stron zobowiązuje się do powołania Zespołu monitorującego wdrażanie Deklaracji oraz poinformowania o tym drugiej Strony.</p> <p>3.3. Deklaracja jest sporządzona w dwóch egzemplarzach, każdy w języku litewskim i polskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc. Deklaracja wchodzi w życie z dniem podpisania.</p>
<p>Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras</p> <p>Dr. Algirdas Monkevičius</p>	<p>Minister Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>Dariusz Piontkowski</p>